

CONSILIUL JUDEȚEAN BRĂILA

MUZEUL BRĂILEI „CAROL I”

PIAȚA TRAIAN NR. 3 TEL/FAX: 0339401002; 0339401003; e-mail: sediu@muzeulbrailei.ro

Nr. 1313 din 29.10.2015

COMUNICAT

Muzeul Brăilei „Carol I” vă invită la lansarea albumului Ionel Căndea, „Cetatea Brăilei. Istoric. Reconstituire. Valorificare” (bilingv română / engleză), ce va avea loc joi, 5 noiembrie 2015, ora 11.00, la Muzeul Țării Făgărașului “Valer Literat”, județul Brașov (str. Mihai Viteazul, nr. 1).

Prezintă: prof. univ. dr. Ionel Căndea – managerul Muzeului Brăilei „Carol I” și dr. Elena Băjenaru – managerul Muzeului Țării Făgărașului “Valer Literat”.

Albumul este însoțit de un CD cu planuri și machetă 3D – autori: arh. dr. Costel Drăgan și arh. Marian Ion și este apărut în cadrul proiectului cultural **Editarea albumului monografic: Ionel Căndea, „Cetatea Brăilei. Istoric. Reconstituire. Valorificare”**, beneficiar al unei finanțări din partea Uniunii Arhitecților din România din Fondul „Timbrul Arhitecturii” în anul 2015.

Albumul a fost lansat la Brăila - pe 24 octombrie 2015, în cadrul primei ediții a Festivalului de C’Arte Brăila – organizat de Consiliul Județean Brăila și Asociația Publicațiilor Literare și Editurilor din România APLER, în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila –, la București – pe 2 noiembrie 2015, la Centrul de Cultură Arhitecturală al Uniunii Arhitecților din România - și va fi lansat și la ROMEXPO București, în cadrul Târgului de Turism al României (vineri, 13 noiembrie 2015, ora 13.00).

***

Alte informații despre proiectul cultural **Editarea albumului monografic: Ionel Căndea, „Cetatea Brăilei. Istoric. Reconstituire. Valorificare”:**

Perioada de derulare: martie – 18 decembrie 2015.

Finanțare: 23.000 lei din partea Uniunii Arhitecților din România din Fondul „Timbrul Arhitecturii”.

Concepere și scriere proiect: Camelia Hristian, muzeograf – șef Serviciul Financiar Contabil și Relații Publice al Muzeului Brăilei „Carol I” și prof. univ. dr. Ionel Căndea, managerul Muzeului Brăilei „Carol I”.

Manager de proiect: prof. univ. dr. Ionel Căndea, cercetător – managerul Muzeului Brăilei „Carol I”.

Parteneri: Academia Română – Institutul „Nicolae Iorga” București; Academia Română – Institutul de Studii Sud-Est Europene București; Academia Română – Institutul de Arheologie Iași; Eurl A. Manolesco Architectes – Paris (France); The Isis Press Istanbul (Turcia).

Echipa de proiect: prof. univ. dr. Ionel Căndea – manager de proiect, autor și concepție copertă; arh. dr. Costel Drăgan – consultant științific; arh. Marian Ion – consultant științific; conf. univ. dr. Constantin Ardeleanu – coordonare a versiunii engleze; Camelia Hristian – concepere proiect, PR officer și corector; Rozalia Pîrlitu – tehnoredactor și DTP; Mariana Vernescu – responsabil financiar.

Parteneri media: Revista „Arhitectura” a Uniunii Arhitecților din România, Radio România Cultural și TVR2.

ARHITECTURA
REVISTA UNIUNII ARHITECȚILOR DIN ROMÂNIA FONDATĂ ÎN 1906

***

Lucrarea și-a propus, pe trei mari secțiuni, să reconstituie cea mai mare și mai importantă cetate otomană din stânga Dunării de Jos, Cetatea Brăilei, din perspectivă istorică, dar și a evoluției arhitecturale – de la edificarea (ridicarea) sa, începută de turci în octombrie

1540, până la momentul demolării ei, în anii 1830-1831, o serie de vestigii ce îi aparțin rămânând sub nivelul de călcare de astăzi.

Anexând Brăila în 1538, Suleiman Legiuitorul a ordonat și constituirea unei fortificații, începând cu 1540, dar care nu era gata în 1546. Amplasamentul și aspectul ei de început, precum și evenimentele prin care a trecut, i-au pricinuit modificări pe care am încercat să le identificăm, etapă cu etapă. Cunoaștem, pe cale documentară, cele trei asedii la care a fost supusă în secolul al XVI-lea, adică cel al lui Ioan Vodă cel Cumplit (mai 1574) și cele în care Mihai Viteazul prin Banul Manta a lovit în două rânduri – 1594 și 1595 – cetatea, reușind să o elibereze pentru scurtă vreme. Otomanii, revenind în cetate, o repară – refac zidurile ei distruse anterior. Un fapt ce a trebuit lămurit este dacă încă din secolul al XVI-lea, adică de la începutul ei, citadela (cetatea) beneficia și de o fortificație pentru așezarea civilă, așa cum se înțelege din unele relatări ale evenimentelor de mai sus. În veacul al XVII-lea, cetatea va fi lovită puternic, în 1659, de Mihnea al III-lea, domnul Țării Românești, care „o arde”, după relatarea lui Miron Costin, la momentul răscoalei sale contra Porții. Odată cu secolul al XVIII-lea, cetatea a fost amplificată, în sensul realizării unui val cu șanț și palisadă care a înconjurat așezarea civilă. Am analizat dacă aceste lucrări înseamnă un lucru nou sau ele doar reparau și eventual dezvoltau realități mai vechi. Lovitura puternică primită în 1810, la un veac după asediul din 1711, se poate „citi” în diferențele ce apar între planul austriac din 1790 și cel otoman din 1819, ultimul de dinaintea demolării ordonate de ruși. Reconstituirea cetății reclamă cunoașterea unor documente de arhivă aflate la BOA – Arhiva Otomană de pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri al Republicii Turcia (T.C. Başbakanlık Osmanlı Arşivi) – din Istanbul, ce au fost și continuă să fie scoase la lumină, la fel cum investigațiile arheologice de ultimă oră aduc importante lămuriri problematicei ridicate de o astfel de tentativă.

Un alt segment al lucrării a identificat vestigiile rămase din Cetatea Brăilei, între care dețin un loc important *Pulberăria nouă și hrubele cu caracter militar*. Restaurarea acestora, a unora dintre ele, reprezintă o provocare dintre cele mai importante pentru edili și locuitorii Brăilei. Am încercat să identificăm acele suprafețe din aria vechii cetăți unde sunt posibile și reconstituiri ale elementelor dispărute, de exemplu ale bastioanelor, cel puțin la înfățișarea lor ultimă, de acum două veacuri (1819). Am beneficiat în acest demers de o nouă și importantă descoperire din zona de sud a ultimei fortificații: un acces către și dinspre ultimul bastion al fortificației (val – palisadă – șanț), cu mari șanse de a fi restaurată și astfel pusă în valoare. Punerea în valoare va însemna un program ce va cuprinde restaurarea unor vestigii rămase din cetate (**Pulberăria nouă, Poterna, Zidul IV** – val și șanț cu palisadă; **Acces** – intrare – ieșire – spre bastionul extrem sudic) și apoi valorificarea sa turistică și muzeistică.

CD-ul include: 1. Planuri istorice; 2. Cetate – Hrube – Pulberărie; 3. Suprapunere cetate peste planul actual al Brăilei; 4.1. Plan machetă 1790; 4.2. Plan machetă 1819; 4.3. Plan machetă – reconstituire; 5. Traseu vizitare obiective Brăila; 6. Borne marcaj laser; 7. Panou afișaj.

Lucrarea este un semnal de salvare, temelia unor proiecte viitoare, un instrument științific și de promovare a celui mai fascinant brand turistic al Brăilei.

Pentru informații suplimentare:

Prof. univ. dr. Ionel Câdea, managerul Muzeului Brăilei „Carol I”, manager de proiect
0339.40.10.02, 0339.40.10.03

Cu cele mai alese gânduri,

Camelia Hristian

Muzeograf – Șef Serviciul Financiar Contabil și Relații Publice

Muzeul Brăilei „Carol I”

www.MuzeulBrailei.ro

<http://diversitate-culturala-muzeulbrailei.ro/>

Facebook: [Muzeul Brailei “Carol I”](#)